

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การศึกษาประเภทกิจกรรมในเขตพื้นที่สีเขียวเพื่อการวิเคราะห์ปรับปรุงแผนการใช้ที่ดินของอำเภอเมืองฉะเชิงเทรา
นักศึกษา	นายวีระ ศิริพล
รหัสประจำตัว	3562210
ปริญญา	การวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	การวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม
พ.ศ.	2542
อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์	ดร.นิติชาอุย ปลื้มอารมย์

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากิจกรรมด้านการเกษตรและชนาที่ดินเพื่อการเกษตร ตลอดจนศึกษาถึงความรู้ ความคิดเห็น และปัญหาที่เกิดจากกิจกรรมประเภทต่าง ๆ ในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ ที่ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่สีเขียวในอำเภอเมืองจังหวัดฉะเชิงเทรา

การรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์จากกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ทั้งหมด 309 หลังคาเรือน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างในเขต ตำบลคลองนา 132 หลังคาเรือน และเขตตำบลบางไผ่ 177 หลังคาเรือน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาใช้สถิติเชิงพรรณนา ใช้ T-test เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับข้อกำหนดประเภทกิจกรรมสำหรับพื้นที่สีเขียวของกลุ่มตัวอย่าง และใช้สถิติ Chi-Square วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของตัวแปร โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC+ และใช้เทคนิควิธีการวิเคราะห์แผนภาพเชิงซ้อน (Sieve Analysis) ผลการศึกษามีข้อสรุปได้ดังนี้

จากการศึกษาด้านเศรษฐกิจ ถึงการกำหนดพื้นที่สีเขียวจะมีผลต่อรายได้ของกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ พบว่า การกำหนดพื้นที่สีเขียวไม่มีผลทำให้รายได้ของครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง แต่จะมีผลต่อราคาที่ดิน สำหรับการใช้จ่ายประโยชน์ที่ดินก็ พบว่า ไม่มีผลต่อประเภทกิจกรรมด้านการเกษตร ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเขต มีการประกอบอาชีพที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปกิจกรรมด้านการเกษตรกรรม ปลูกสัตว์ ประมง และการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรขนาดเล็ก

สำหรับการศึกษาด้านสังคม พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาจากต่างจังหวัด และไม่ประสงค์ที่จะอยู่ในเขตพื้นที่สีเขียว โดยให้เหตุผลว่า ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของผังเมืองรวม ซึ่งจะ เป็นอุปสรรคต่อการประกอบอาชีพที่นอกเหนือจากภาคเกษตร ในส่วนของความรู้ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว จากกลุ่มตัวอย่างทั้งสองเขต พบว่า พ้อยอาศัยแต่ละเขตตำบลมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับที่ไม่แตกต่างกัน และเมื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของตัวแปร ได้แก่ ระดับการศึกษา จำนวนปีที่อยู่อาศัย ภูมิลำเนาเดิม และรายได้รวมของครัวเรือน พบว่า รายได้รวมของกลุ่มตัวอย่างแต่ละเขต มีความสัมพันธ์กับความรู้เกี่ยวกับการกำหนดประเภทกิจกรรมด้านการเกษตรเขตพื้นที่สีเขียว

สำหรับการศึกษาด้านกายภาพ พบว่า ปัญหาการใช้ที่ดินไม่เป็นระเบียบและกิจกรรมด้านการเกษตรไม่เหมาะสมตามศักยภาพของพื้นที่ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อมเสีย อันได้แก่

การประกอบกิจกรรมด้านปศุสัตว์และด้านการประมง ที่มีอยู่ในเขตพื้นที่ศึกษา และจากการนำเทคนิควิธีการวิเคราะห์แผนภาพเชิงซ้อน มาศึกษาความเหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตร ตามลักษณะของศักยภาพแต่ละพื้นที่ พบว่า มีปัจจัย 4 ตัวได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การเข้าถึงของเส้นทางคมนาคม สมรรถนะดิน และราคาที่ดิน จะเป็นตัวกำหนดความเหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรในเขตพื้นที่สีเขียว

ผลจากการศึกษา ได้นำเสนอแนะในรูปแบบการจัดทำแผนปรับปรุงการใช้ประโยชน์ที่ดินในเขตพื้นที่สีเขียวและมาตรการควบคุมการใช้ที่ดินให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรมด้านการเกษตร ตามศักยภาพของพื้นที่ศึกษาซึ่งได้จัดทำผังขึ้นใหม่โดยเสนอในรูปแบบพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมด้านการเกษตรแบบเข้มข้น และการเกษตรแบบเบาบาง

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐควรมีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการกำหนดเขตพื้นที่สีเขียว ให้ผู้ที่อยู่อาศัยในเขตพื้นที่สีเขียวทราบโดยผ่านสื่อกลางจากหน่วยงานต่างๆ เช่น องค์กรบริหารส่วนตำบล เป็นต้น
2. รัฐควรสนับสนุนในการศึกษาวิจัยแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดวางผังการใช้ที่ดินด้านเกษตรในระดับตำบลต่อไป
3. รัฐควรดำเนินการสำรวจจำนวนพื้นที่เกษตรกรรมในเขตพื้นที่สีเขียว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวางผังเฉพาะสำหรับเขตพื้นที่สีเขียว
4. รัฐควรมีมาตรการเร่งรัดในการแก้ไขปัญหาด้านมลภาวะ เช่น ควรจัดให้มีระบบการบำบัดน้ำเสียเพื่อช่วยให้เกษตรกรสามารถให้บริการได้โดยไม่ต้องลงทุนเอง